

Fiskeläget Näset, Askums Socken, Sotenäs Härad
Gatornas tillkomst

År 1916 fick Näset vägförbindelse med landsbygden, vägen genom samhället från väster till öster, men inom övriga delar av samhället saknades väg, som var framkomlig för samhällets brandsprutor, tvenne handdragna tvåhjulingar. Från Alb. Mattsons och fram till västergatan, vid Jemi Mattsons manhusbyggnad, var en väg så pass bred, att sprutorna kunde föras fram här, men hela gamla Klåbbet (??) saknade väg. Runt Fodebladet var provisoriskt ordnat med så pass väg, att sprutorna i nödfall kunde framföras.

Rätt betecknande för en del invånares motstånd mot vägar må här angöras vad som hände, när denna provisoriska väg skulle byggas: Näsets lilla poststation ligger utmed sjökanten rätt ocentralt för samhället. Man skulle väl ha rätt tänka, att det skulle ligga i deras intresse, att vägförbindelsen till poststationen var så bra som möjligt. Vägen gick ingalunda på deras tomt utan vid sidan av denna.

Den kvinnliga föreståndaren för stationen utför i skällsord och smädelser mot arbetarne, som gjorde arbetet. Så dessa tröttnade på hennes prat, och när kvällen kom förklarade de, att de inte skulle gå dit mera. Nästa dag sattes in ett nytt lag, men sammalunda uppförde hon sig då. Så när kvällen kom förklarade även de, att de inte skulle gå dit mera; hon nöjde sig inte härmed utan sände sin herre och man till Kommitténs ordförande med förfrågan varför han ordnar med vägar utanför hans väggar. Jag lägger ju inga vägar utanför dina hans (??). Tredje dagen måste Kommitténs ordförande själv gå med och göra vägen färdig. Hon kom även ut då och skulle börja lika som de två föregående dagarna men hann inte många ord säga förrän denne i ord, som inte här kan beskrivas, visade damen in. Ett allmänt skratt följde från alla som infunnit sig för att höra på. Inför detta fann damen för gott att gå in, och vägen kunde utföras i lugn och ro.

Många har funderat över anledningen till detta motstånd. Ingen har kunnat finna rimlig anledning till hennes beteende. Hon var ingalunda indeferent (?). Hon var i mogen ålder och hade på sin tid varit lärarinna.

Emellertid framfördes från brandchefen den risk, som vilade över de delar av samhället, som inte kunde nås med brandsprutorna, och det diskuterades vid

kommande municipalstämma, att man borde söka få dessa arbeten utförda som nödhjälpsarbeten. En Kommitté tillsattes, och en Schaktmästare Lindkvist vid det pågående vägbygget Näset-Gravarne anmodades göra upp kostnadsförslag; detta på order av överledningen för vägbygget, Ingenjör Bergendal.

Följande gator upptogs:

Folkets Husgatan, gatan från västergatan vid Magnus Berntssons förbi Oskar Svenbyns över Fodeblat (? Fodebladet), förbi Albert Mattsons och över gamla klåbbet och fram till torget, som även gjordes i ordning i sitt nuvarande skick; utfyllnad av sanden och väg förbi Jan i buktens, förbi Vässbergs utmed österparken och fram till östergatan; vägen förbi Johan Olssons och Janssons och utfyllnad av östra sanden, som döptes till fisktorget samt väg från detta upp till östergatan vid Leonard Karlssons. Väg till skolan och täckning av det öppna diket ovanför Johan (?) Karlssons och nedåt kroken Kärleksvägen, omdöpt till postgatan; täckning av diket genom västerparken och slutligen väg till stranden vid Hedlunds.

Kostnadsförslaget löd på 30000 kr. Härav skulle samhället betala 5000 kr. Rågat (?) anslag erhöles från landstinget.

När ärendet förelades stämman, ruskade många av de gamla fiskarne på sina gråa huvuden. Femtusen var mycket pengar.

Kommitténs ordförande bad stämmobesökarna tänka sig in i saken lite. Här kan vi få behövlige saker utförda för trettiotusen kronor och behöver bara lägga femtusen härav. Tänk er in i hurdant samhället ser ut som nu och sedan på dess utseende, när dessa arbeten är utförda. Han förmenade, att ingen skulle ångra sig. Ett par personer begärde votering, men de fick inte många med sig. Beslutet gick igenom och på 6 mån. var arbetet färdigt och alla glada och belåtna med undantag av några på gamla klåbbet som inte kunde få vägen förbi sina väggar.

En gammal kärnfiskare var hela tiden motståndare till vägarna. Han ansåg det var rena lyxen. Han hade sin väg över sjön och hade redat sig härmed och förmenade, att så kan andra göra. En av anledningarna till motståndet var, att gatan tog bort en liten hage på en meters bredd. Han var även ute och skällde på arbetarne, när de tog bort hans hage. Arbetsledningen och Kommitténs ordf. måste dit. Kommitténs ordf. fick åtalbara tillvitelser av honom, så han anmodade de närvarande att komma ihåg vad han sade. Men då förstod fiskarens hustru, att han i vreden gått för långt, vadan hon fick in honom och låste dörren.

Ja, något åtal blev det inte, men 6 mån. efter vägen var byggd skulle fiskaren upp tidigt och kära (tjära?, köra?) sin julle på skäret; men innan han steg upp, skulle

han ha eld på pipan. Klockan var fem på morgonen. Han steg upp ur kökssoffan och slängde täcket över. Han låg ensam i köket för att inte störa mor, som låg i kökskammaren. När han arbetat på skäret en god stund, får han höra rop och väsen hemma i strane (?). Han tittade upp från arbetet och får se rök från sin stuga. Ur skorstenen rök det väldeliga, även ur ett fönster som stod öppet. Det blev lite bråttom ner i ekan. Nu hördes brandluren; tänk om mor brinner inne. Han rodde fortare än vanligt. Mor hade folk fått väcka genom att slå in fönstret och hjälpa henne ut och in till grannen i bara nattkläderna. Folk hade släckt med vatten, som stod i förstugan. Det var i soffan det brann. Det var den sista pipan han rökte; så inbiten piprökare han var, så höll han ord.

Folk, som kom med sprutan, var lite elaka. De tyckte (?) till honom, att vägen var bra att ha nu. Han kände sig träffad men teg.